

Fig. 160.
 Aksel Andersen og
 Kai Gottlob:
 Mindelunden i
 Ryvangen.
 Mål c. 1:1200.

Ved formanden, biskop, dr. phil. C. I. Scharlings død

Landstingsmand, fhv. kirkeminister Johs. Hansen

Vor forenings mangeårige formand, biskop *Carl Immanuel Scharling*, er afgået ved døden mandag den 13. august og otte dage derefter bisat fra domkirken

i København. Biskop Scharling blev 72 år. Biskoppen indtrådte i vor bestyrelse efter opfordring fra »Foreningen for kirkegårds-kultur« til »Den danske præstefor-

Fig. 161.
Biskop, dr. phil.
C. I. Scharling.

klædte denne stilling, indtil han i 1936 trak sig tilbage og efterfulgtes af biskop Scharling; som foreningens sjette formand har denne således virket i femten år eller lige så længe som hans fem forgængere tilsammen.

Biskop Scharling repræsenterede ligeledes indtil sin død foreningen i »Fællesråd for havekultur og landskabsgartneri« samt i det nedsatte udvalg for gravmælekulturens forbedring.

Ingen kan i så langt et tidsrum som det nævnte være formand for en forening, dersom opgaven ikke har hans store og varige interesse. Navnlige må det gælde for den mand, der som Biskop Scharling havde mange og meget betydelige hverv at varetage. Han gik ind i bestyrelsen samme år som han blev stiftsprovst i Ribe, blev domprovst i Roskilde året efter, at han var valgt til formand, og vendte i 1939 tilbage til Ribe som biskop. Gennem en årrække var han præsteforeningens højt ansete formand, ligesom han var formand og bestyrelsesmedlem i talrige foreninger og komitéer. Desuden udfoldede han en betydelig videnskabelig forfattervirksomhed over vidtspændende områder. Hele hans livsgerning og hans væsen var dybt forankret i dansk kirkelig og human kultur, og der kan nu være grund til at erindre om den særlige karakter, netop hans bispevielse fik.

Medens det hidtil havde været et rent

«*ening*» om bistand til, at der i F. f. K.s bestyrelse blev en kirkelig repræsentation. Det skete i 1930, og samtidig indtrådte pastor A. Bartholdy-Møller, der året efter valgtes til formand og be-

indre dansk anliggende, når bispevielse her i landet fandt sted, fandt man det i 1939 fra dansk side ønskeligt, om der kunne møde deltagere fra de andre nordiske kirker, og man sendte indbydelser ud med dette for øje. Tanken fandt tilslutning, og til stede i Vor Frue Kirke som deltagere ved bispevielsen var Sverrigs ærkebiskop og biskopper fra Nordens andre lande. Desværre hindrede den efterfølgende krig, at tanken senere kunne følges op, således som man dengang (vistnok fra alle sider) gerne havde håbet det.

I hele sit væsen var biskop Scharling en meget stilfærdig mand. Hans formandskab i F. f. k., hans interesse for arbejdet og hans deltagelse i det gav sig aldrig de stærke og effektfulde udsving. Men enhver, der har overværet foreningens generalforsamlinger og dens offentlige møder i forbindelse med generalforsamlingerne, vil (uanset hans beherskede form) have fået et indtryk af, hvorledes han satte sit præg på en sådan mødedag — ikke blot ved hans rolige indlæg i debatten eller hans foredrag ved det åbne møde, men mest måske ved den andagt, han i forbindelse med mødet fik afholdt og ledede i en af kirkerne på stedet. Ud fra en inderlig overbevisning kunne han føre en vismands troværdige tale.

Under de snævrere forhandlinger i bestyrelse og i forretningsudvalg var biskop Scharling en god leder. Han mødte ikke med forudfattede planer, som for enhver pris skulle gennemføres, men fandt det en selvfølge, at andre havde deres planer og deres kendskab til de spørgsmål, som forhandlede. Han hørte beredvilligt, ikke blot hvor andre muligvis besad en særlig sagkundskab, men tillige, hvor han var den kyndige, og han bestræbte sig for at føre drøftelserne frem til det bedst mulige resultat, helst således at der blev enighed om det. Han nåede det ved en smidig og elegant, men sagligt indstillet forhandlingsform.

Under biskop Scharlings mangeårige formandsskab har F. f. k. gennemløbet en god og sund udvikling, og den tilslutning, foreningen har fået, såvel som det arbejde, den måtte have udført gennem disse år for fremme af dansk kirkegårds-kultur, er resultater, som blev indvundne i ly af hans personlighed og hans position i de kredse, foreningen henvender sig til, såvel som ved hans arbejdsindsats og hans hele ledelse.

I forståelse af, hvad han har betydet for vor forening, vil vi mindes biskop Scharling og hans trofaste og uegennyttige arbejde for kirkegårdskulturen i vort land.

Rationel personalepolitik

Inspektør O. Raahauge-Askegaard

Med de stigende lønninger og de voksende skatteudskrivninger er det ganske naturligt, at de bevilgende myndigheder spejder efter muligheder for besparelser indenfor den offentlige administration, og rationaliseringsspørgsmålet er vel derfor også rejst — også indenfor kirkegårdsområdet.

Jeg har indtrykket af, at man de fleste steder rationaliserer gennem mekanisering, og det er måske også det mest nærliggende, eftersom det er den store arbejdskraft, der på kirkegårdene medfører de største udgifter.

Det er dog min opfattelse, at en rationalisering på de danske kirkegårde ikke alene bør omfatte mekaniseringsproblemerne, men i lige så høj grad bedre vej- og gangforhold, ændrede gravgårdssystemer, forenkling af gravstedsformerne, modernisering af bogholderi- og regnskabssystemerne og muligvis endnu flere ting.

Som et led i klarlæggelsen af disse

problemer udarbejdedes i forsommeren 1950 en plan over de tre odenseanske kirkegårde med det daværende personale anbragt nogenlunde på deres arbejdsområder (fig. 162, pag. 74).

For en udenforstående er der muligvis ikke ret meget at hente af denne plan (udover måske en sammenligning med egne kirkegårdsforhold), men den illustrerede for os, at de gamle kirkegårdsarealer med de forskelligartede hække, de mange smågange, de grusede vej- og gangarealer og de store stammehække er langt de dyreste at vedligeholde. Nu er planen ganske vist udarbejdet for en periode med maksimumsarbejdsstyrke, men indenfor de andre arbejdsperioder forrykkes billedet ikke væsentligt, selvom arbejdsstyrken formindskes. Til nærmere forklaring af arbejdsfordelingen kan oplyses, at de folk, der er anbragt på selve arealerne under størrelsesangivelserne, foruden arbejdet ved gravstederne tillige vedligeholder veje, gange, plantninger m. m. indenfor deres område. De får så, når det er nødvendigt, hjælp af det mandskab, der på planen er indtegnet udenfor selve kirkegårdsarealerne. Metoden har vel nok sine mangler, men den har dog den fordel, at man altid har mandskab på pladsen, der er godt inde i det pågældende jordstykkets særlige forhold, kender gravstedejerne og får en særlig interesse i netop deres jordstykkets gode vedligeholdelse.

Der er i foråret 1951 sket en del ændringer i såvel personaleinddelingen som personaleantallet, idet vi har mekaniseret stærkt. Hestene erstattes af traktorer, der indføres skuffe- og fejmaskiner, græsarealerne udvides og ændres, så der såvidt muligt overalt kan bruges motorslåmaskiner, og vore to speedklippemaskiner til trækheste suppleres med yderligere to maskiner af dette mærke.